

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 2

15. siječnja 2015.

cijena 200 Ft

Skupština HDS-a

4. – 5. stranica

Nakovićevo naticanje

11. stranica

U Erčinu

15. stranica

Komentar

Treći pokušaj, treća sreća?

Na temelju podataka popisa pučanstva može se zaključiti da je nakon proteklih desetljeća i u proteklom desetogodišnjem razdoblju dalje rasla školovanost i stručna obrazovanost mađarskog pučanstva, među njima i ovdašnjih Hrvata. S jedne strane smanjen je broj onih s nezavršenom osnovnom školom, a porastao broj stručno obrazovanih, s maturom i diplomom. Prema broju izjašnjenih (24 576), više od 19 posto ima diplomu, a više od 27 posto maturu, uz to još umalo 21 posto ima srednjoškolsku stručnu spremu. Nije teško zaključiti da Hrvati u Mađarskoj imaju popriličan intelektualni potencijal. Pitanje je samo na koliko su uključeni, i jesu li uopće uključeni u krivotok života hrvatske zajednice. Poznajući naše društvene prilike, možemo slobodno reći – gotovo nikako, ili barem vrlo slabo na spomenute pokazatelje. Imamo istaknute pojedince na polju narodnosnog života, ali nemamo primjerene radionice gdje bi se koristili tim potencijalima. Spomenuto bih samo jedan primjer. Činjenica je da je bilo više pokušaja, najmanje dva i uspješna, ali i to da je sve to bilo samo privremeno, tako da danas, nažalost, mi, Hrvati u Mađarskoj, u posljednja dva i pol desetljeća nemamo nijedno periodično izdanje, časopis za kulturu, jezik, znanost, etnografiju ili društvena pitanja. Podsjetimo kako je na poticaj hrvatskih intelektualaca 1996. pokrenuta «Riječ», Časopis za književnost i kulturu Hrvata u Mađarskoj, koja je izlazila do kraja 90-ih godina. Nakon njezina ugasnuća 2002. pokrenuti su «Pogledi», Časopis za kulturu i društvena pitanja, čiji su pokretači bili nekoliko pečuških intelektualaca, a suosnivači Hrvatska državna samouprava, Hrvatska samouprava glavnoga grada i Savez Hrvata u Mađarskoj. Nije upitno da je nakon ugaslih «Pogleda» ostala praznina na tom polju, koju bi valjalo popuniti. Ne govoreći o tome da je međuvremeno čak i desetljećima najuspješnije i najpopularnije etnografsko izdanje (Etnografija Hrvata u Mađarskoj) prestalo s izlaženjem, pitanje je samo da li privremeno ili dugoročno. Vjerujem da su ljudi od znanosti i pera pokušali uraditi sve što je moguće, ali jednako tako i da vjerojatno nisu naišli na željeni odaziv. Ne sumnjam da su svojedobno naši intelektualci učinili sve, ali je potrebna i skrb šire zajednice kako bi takav projekt mogao ne samo zaživjeti nego i održati se dugoročno. Novi pokušaj mogao bi biti i naša treća sreća. Vrijedi pokušati, možda je uistinu sazrelo vrijeme, možda su konačno Hrvati u Mađarskoj dorasli i tome izazovu. Za to su potrebni, naravno, autori koji će pisati tekstove, ali jednako tako i čitatelji koji će prigrbiti, zajedno razmišljati, raspravljati o aktualnim društvenim, kulturnim, znanstvenim, medijskim i umjetničkim pitanjima. Da se okupi jedna intelektualna radionica koja bi uz postojeće ustanovno zaleđe mogla postaviti pitanja, ali i ponuditi svoja razmišljanja, prijedloge za njihovo rješavanje. Mogla bi potaknuti Hrvate u Mađarskoj na promišljanje njihova položaja i probleme koji se moraju i sami baviti suvremenim tokovima društvenog života, ponajviše pitanjem očuvanja materinske riječi, kulture, tradicija, kulturne autonomije, konačno i razvoja zajednice prema suvremenim izazovima.

S. B.

Glasnikov tjedan

Hrvatska ima predsjednicu u osobi Kolinde Grabar-Kitarović, kandidatkinje HDZ-a i koalicijskih partnera. U svojoj predsjedničkoj kampanji kazivala je kako je hrvatska stvarnost duboka gospodarska i socijalna kriza, s preko 300 tisuća nezaposlenih, svaka je druga mlada osoba nezaposlena, obrazovani mladi ljudi traže posao u drugim europskim zemljama. Na rubu siromaštva u Hrvatskoj živi 1,6 milijuna ljudi, a u skrajnoj bi-

zakoni. Vladavina prava ovisi o široj pravnoj kulturi, odnosno o dosljednom poštivanju zakona, ali i o političkoj kulturi, pravnoj sigurnosti, profesionalnoj državnoj i javnoj službi, te uravnoteženosti i nepristranosti pri upotrebi instrumenata pravne države. Zalaže se za apsolutno nultu stopu tolerancije prema korupciji te za snažno ne zlorabi službenog položaja i klijentelizmu. Naglasila je kako Hrvatska

Kada je u pitanju Mađarska, 27 glasača glasovalo je za Grabar-Kitarović, a 21 glasač za Ivu Josipovića. Glasovalo se na dva biračka mjesta, u Budimpešti i Pečuhu, a valjanih glasova bilo je 48, 12 u Pečuhu i 36 u Budimpešti.

jedi petnaestak posto stanovništva. Hrvatskom danas vladaju potištenost i malodušje, guši se svaki konstruktivni poticaj. A Hrvatska ima goleme potencijale, sve pretpostavke za rast i razvoj. Kroz program «Za bolju Hrvatsku», želi gospodarski rast i razvoj, pokretanje malog i srednjeg poduzetništva, stvaranja novih vrijednosti, otvaranje novih radnih mjesta, pravnu i zakonodavnu stabilnost, integraciju znanosti i gospodarstva, jasnu, pravednu i poticajnu poreznu politiku, porast ulaganja u znanost, zaštitu okoliša, održivi razvoj, odgovorno ponašanje državnih ustanova i energetska neovisnost. Sustav socijalne stabilnosti i sigurnosti građanima mora osigurati temeljna socijalna prava. Uređenu, modernu državu ne čine samo dobri

nema prepoznatljivu vanjsku politiku. Prioriteti vanjske politike moraju biti zaštita hrvatskih nacionalnih interesa, sigurnost, blagostanje i zaštita prava svih hrvatskih građana i državljana u zemlji i inozemstvu preko zaštite interesa hrvatskoga naroda u susjednim državama, na pose u BiH.

Kolinda Grabar-Kitarović premoćno je pobijedila u drugome krugu predsjedničkih izbora u inozemstvu, gdje je osvojila 91,11 posto glasova, dok je Ivo Josipović (SDP) osvojio 8,89 posto. Na glasovanje u 50 država u inozemstvu na ukupno 92 biračka mjesta izašlo je 37 028 birača, od kojih je 33 737 glasalo za HDZ-ovu kandidatkinju, a 3291 za Josipovića. Grabar-Kitarović pobijedila je u 28 država, a najveći broj glasova dobila je i u susjedima: Sloveniji, Crnoj Gori, Italiji i Mađarskoj. Kada je u pitanju Mađarska, 27 glasača glasovalo je za Grabar-Kitarović, a 21 glasač za Ivu Josipovića. Glasovalo se na dva biračka mjesta, u Budimpešti i Pečuhu, a valjanih glasova bilo je 48, 12 u Pečuhu i 36 u Budimpešti.

Branka Pavić Blažetin

Poštovani čitatelju!

U ovome broju Hrvatskoga glasnika (godina XXV, broj 2, 15. siječnja 2015.) nalazi se poštanska uplatnica kojom možete obnoviti svoju godišnju pretplatu na Hrvatski glasnik. Godišnja pretplata iznosi 7500 forinti. Radi daljnjih informacija nazovite +36 1 269 1974 ili nam se obratite putem e-maila: roatica@croatica.hu.

Glavna urednica Medijskog centra Croatica
Branka Pavić Blažetin

Kolinda Grabar-Kitarović predsjednica Republike Hrvatske

ZAGREB, 12. siječnja 2015. (Hina) – Pobjednica hrvatskih predsjedničkih izbora Kolinda Grabar-Kitarović osvojila je 50,74 posto glasova, a predsjednik u odlasku Ivo Josipović 49,26 posto glasova hrvatskih birača.

Prema najnovijim, privremenim ne-službenim podacima Državnog izbornog povjerenstva (DIP), koji se temelje na 99,98 posto biračkih mjesta, razlika je 1,48 posto glasova. Kolinda Grabar-Kitarović dobila je 1.114.865, a Ivo Josipović 1.082.430 glasova, što je razlika od 32.435 glasova.

Na izbore je izašlo 59,06 posto birača, a nevaljanih listića bilo je 2,69 posto.

Prva hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović, kandidatkinja HDZ-a, poručila je u nedjelju nakon proglašenja prvih nepotpunih rezultata predsjedničkih izbora, kako nema mjesta trijumfalizmu, a glasače svog protukandidata Ive Josipovića pozvala je na zajedništvo u izgradnji bolje Hrvatske.

„Ovo je veličanstvena noć, ali nema mjesta trijumfalizmu, nego radosti, jer posao nas čeka već večeras. Idemo raditi za boljitak drage hrvatske domovine“, pozvala je Grabar-Kitarović. Pozvavši birače koji su glas dali Ivi Josipoviću, Kolinda Grabar-Kitarović poručila je kako je bilo dosta podjela, „vaših i naših“.

Predsjednički kandidat SDP-a Ivo Josipović čestitao je na pobjedi novoizabranoj predsjednici Republike, te zahvalio na potpori obitelji, biračima i svima koji su podržavali njegov rad kao predsjednika države i kandidaturu za još jedan mandat.

„Imali smo napornu kampanju, sučeljavanja, međusobno oponiranje, ali demokracija je pobijedila. Gospođa Grabar-Kitarović je pobijedila u demokratskoj utakmici i zato još jednom čestitam“, rekao je Josipović.

Grabar-Kitarović: Nema mjesta trijumfalizmu

Novoizabrana predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović poručila je u nedjelju, nakon proglašenja prvih nepotpunih rezultata predsjedničkih izbora, kako nema mjesta trijumfalizmu, a glasače svog protukandidata Ive Josipovića pozvala je na zajedništvo u izgradnji bolje Hrvatske. Pozvavši birače koji su glas dali Ivi Josipoviću, poručila je kako je bilo dosta podjela, „vaših i naših“. „Svi ste vi moji, dragi moji hrvatski građani, idemo zajedno jer velik nas posao čeka. Hajdemo Hrvatsku izvesti iz krize i dovršiti put koj smo počeli pod prvim hrvatskim predsjednikom Franjom Tuđmanom“, rekla je Grabar-Kitarović što je dočekano euforičnim skandiranjem nazočnih u prepunoj dvorani Hypo centra „Pobjeda! Hrvatska!“, a nazočni su zapjevali „Oj, hrvatska mati“.

Ne dopušta, reče, da bilo tko kaže kako Hrvatska neće biti prosperitetna i bogata. „Bit će među najprosperitetnijim zemljama EU – to vam obećajem“. Borit će se, obećala je, za hrvatske nacionalne interese jer ovo je, ističe, Hrvatska, a ne regija. Počet će, kazala je, raditi od prve sekunde svog mandata.

„Jamčim da se neću odmaknuti od vas, od naroda. Bit ću među vama i slušat ću vas. Idemo se ujediniti zajedno za bolji život u Hrvatskoj“, pozvala je Kolinda Grabar-Kitarović. Kazala je i da će se u potpunosti zalagati za vladavinu prava i nultu stopu tolerancije protiv

korupcije te rješavanja pitanja sa susjedima. „Borit ću se za prava manjina u Hrvatskoj, ali ništa manje neću tražiti ni za Hrvate u susjednim zemljama“, poručila je nova predsjednica.

Predsjednik HDZ-a Tomislav Karamarko čestitao je Kolindi Grabar-Kitarović na izbornoj pobjedi uskliknuvši „Imamo predsjednicu!“.

„Najveća hrvatska stranka, koja je pod vodstvom Franje Tuđmana, najvećeg Hrvata 20. stoljeća, stvorila hrvatsku dr-

žavu, iznjedrila je najboljeg kandidata i danas imamo predsjednicu Republike“, rekao je Karamarko na pozornici nakoju je došao zajedno s novom hrvatskom predsjednicom Kolindom Grabar-Kitarović i njezinim suprugom Jakovom.

Zahvalio je svim građanima koji su glasovali za predsjedničku kandidatkinju HDZ-a, svim koalicijskim partnerima koji su pomogli u pobjedi, te Kolindi Grabar-Kitarović i, posebno, njezinu suprugu Jakovu Kitaroviću, „koji je to trebao trpjeti“. „Hrvatski narod uvijek kad je potrebno i kad osjeti da treba, donese prave odluke, i večeras je donio prave odluke“, rekao je. Karamarko je poručio da će Grabar-Kitarović biti predsjednica svih Hrvata i hrvatskih građana, a ne samo eksponent HDZ-a na Pantovčaku. „Ona je predsjednica svih Hrvata i svih građana i radit će za njihovu dobrobit.“

Zajedno s budućom hrvatskom vladom na kraju godine radit će na kvaliteti života u Hrvatskoj“, kazao je. Karamarko je posebno pozdravio branitelje koji prosvjeduju u Savskoj ulici u Zagrebu i Hrvate u BiH i dijaspori kojima je, ustvrdio je, onemogućeno da iskoriste svoje građansko pravo da glasuju.

Kolinda Grabar-Kitarović na predsjedničku dužnost stupa 19. veljače

Novoizabrana predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović na novu dužnost po zakonu stupa posljednjega dana mandata predsjednika u odlasku Ive Josipovića, koji je petogodišnji predsjednički mandat preuzeo 19. veljače 2010.

Nova predsjednica prije preuzimanja dužnosti pred predsjednikom Ustavnog suda položiti će svečanu prisegu kojom se obvezuje na vjernost Ustavu, a tekst prisege glasi: „Prisežem svojom čašću da ću dužnost predsjednika Republike Hrvatske obavljati savjesno i odgovorno, na dobrobit hrvatskog naroda i svih hrvatskih državljana. Kao hrvatski državni poglavar, držat ću se Ustava i zakona, brinuti se za poštovanje ustavnopravnog poretka Republike Hrvatske, bdjeti nad urednim i pravednim djelovanjem svih tijela državne vlasti, čuvati nezavisnost, opstojnost i jedinstvenost države Hrvatske. Tako mi Bog pomogao“.

Tradicionalno, svečanost inauguracije predsjednika Republike održava se na Trgu svetog Marka u Zagrebu. Do danas je održano pet takvih ceremonija. Predsjednička dužnost nespojiva je s bilo kojom javnom ili profesionalnom dužnošću, a predsjednica ne smije biti ni članom političke stranke, što znači da će Grabar-Kitarović morati podnijeti ostavku na dužnosti u HDZ-u i o tomu obavijestiti Hrvatski sabor.

Prihvaćen plan rada za 2015., modificiran proračun HDS-a, ureda i ustanova za 2014. godinu

Prva redovita skupština Hrvatske državne samouprave u novom sazivu održana je 20. prosinca u Uredu Hrvatske državne samouprave u Budimpešti. Neposredno prije skupštine (istoga dana) zasjedali su i svi odbori Skupštine: Odbor za financije, Odbor za pravna pitanja, Odbor za odgoj i obrazovanje, Odbor za kulturu i vjerska pitanja i Odbor za mladež i šport, te prihvatili Plan rada za 2015. godinu.

Pozivu se od ukupno 22 (umjesto 23, jer se međudobno jedan član odrekao mandata) odazvalo 16 vijećnika, uz 4 opravdano (Rajmund Filipović, Franjo Pajrić, Geza Völgyi i Joža Đuric) i 2 neopravdano odsutna, koji se nisu javili (Vince Hergović i Šandor Petković). Kako je Skupštinu izvijestila predsjednica Odbora za financije, koji je ujedno nadležan i za nadzor imovinskih kartica, trojica zastupnika nisu predali imovinske kartice, stoga nemogu uživati zastupnička prava.

Jednoglasno je prihvaćen pismeno predloženi dnevni red. Za zapisničara je predložena Klaudija Völgyi, a za njegova ovjerovatelja Arnold Barić. Na početku sjednice, u okviru prvoga dnevnoga reda, svečano je prisegnula Erika Rac kao vanjska članica Odbora za odgoj i obrazovanje, koja nije nazočila osnivačkoj sjednici.

Predsjednik Ivan Gugan pozdravio je glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišu Heppa, koji s pravom vijećanja može nazočiti sjednicama, te prokuratora tvrtke Zavičaj d. o. o. Ivicu Kovačića.

Skupština je započela izvješćem predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, o izvršenju odluka kojima je rok istekao, te o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik, odnosno izvješćem zamjenice predsjednika Angele Šokac Marković. Predsjednik Ivan Gugan kratko je i usmeno dopunio svoje pismeno izvješće. Tom je prigodom zahvalio organizatorima Državnog dana Hrvata održanog u Budimpešti. Zahvalio je i organizatorima i sudionicima Izlaganja projektnih tema koje je u okviru Croatiade održano u Santovu. Osvrnuo se na razgovore vođene u Serdahelu gdje je bilo riječi o ostvarivanju HDS-ovih nastojanja da u svim hrvatskim regijama ima svoju ustanovu. Dodao je kako je izaslanstvo HDS-a bilo u Zagrebu u svezi s KPCO u Vlačićima odnosno tvrtkom Zavičaj d. o. o. Upoznao je nazočne kako je iz-

gradnja *wellness-centra* završena, čeka se uporabna dozvola. Dugo se čekalo na dozvolu za gradnju, zbog objektivnih razloga i birokracije. Sredinom studenoga potpisani su dokumenti u Državnom uredu za nekretnine Republike Hrvatske vlasnika objekta kako bi gradnja mogla započeti. HDS je bio prisiljen potpisati ugovor po kojem se za sada odriče *wellness-centra*. Gugan je kazao kako HDS zgradu u Vlačićima traži u trajno vlasništvo. Uz to dodao je da spomenuti ugovor nije potpisan, ne bismo dobili dozvolu za gradnju, a time bi bila izgubljena sredstva koja su dobivena iz europskih fondova za *wellness-centar* (50 % ukupnih troškova).

Izvijestio je kako je dosadašnji član Odbora za financiranje udruga pri ministarstvu ljudskih resursa bio Mišo Hepp, a članica istoga pododbora Angela Šokac Marković. Zamjenica predsjednika HDS-a Angela Šokac Marković istaknula je uspješnost stručnog usavršavanja hrvatskih odgojiteljica na Visokoj školi u Baji. Zaključila je kako je potrebno posvetiti više pozornosti hrvatskim odgojiteljicama i vrtićima, uz provedbu anketa poradi dobivanja stvarne slike postojećeg stanja. Ivan Gugan je dodao kako su na Božićnom koncertu u Pečuhu bili gosti iz Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske s kojima je upriličen i razgovor te naglasio kako vjeruje da je razgovor bio plodonosan, te da su gosti dobili bolji uvid u rad hrvatske zajednice. Dodao je kako zastupnici mogu Ivicu Kovačića priupitati u svezi s *wellness-centrom* i njegovim financiranjem. Kovačić reče da je dogradnja završena, stajala je više nego što se planiralo. Dodao je kako je zadužio ravnatelja da prikupi sve račune, poradi pripreme troškovnika. Knjigovodstveno, ova dugoročna ulaganja će se otpisati za 10 – 15 godina. Ulaganje je koštalo oko 700 tisuća kuna, a obavljena je i legalizacija trećeg kata, što je stalo još 300 tisuća kuna. To su ulaganja i ne terete troškove, kazao je Kovačić.

S navedenim usmenim dopunama Skupština je jednoglasno prihvatila izvješće predsjednika i zamjenice predsjednika.

Nakon toga raspravljalo se na temu Izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2014. godinu, koja je na prijedlog Odbora za financije i uz usmenu dopunu na skupštini jednoglasno prihvaćena. Veća je stavka, od Vladina ureda dobivenih "nenadano" deset milijuna forinta za obnovu i izolaciju stare zgrade santovačke hrvatske škole. Slijedi obnova stare zgrade santovačke škole. Kako reče voditelj Ureda Jozo Solga, prije dva dana su morali predati ministarstvu molbu, tražili su već i tri ponude, trebaju nadzornika koji će to nadzirati, što znači da će sam projekt stajati više od deset milijuna, a radovi bi počeli nakon potpisivanja ugovora, ako dopusti vrijeme, i ako prihvati Skupština, a do ožujka bi trebali biti završeni.

Najopširnija bila je rasprava na temu Plana rada HDS-a za 2015. godinu. U pismenom nacrtu između ostalog je istaknuto kako će HDS i dalje raditi na izgradnji kulturne autonomije i stabiliziranju uvjeta rada i djelovanja temeljnih hrvatskih ustanova, na mogućnostima ostvarivanja hrvatskoga srednjoškolskog obrazovanja u zapadnoj Mađarskoj, na razvijanju suradnje s do-

maćim i matičnim uredima i ustanovama, sudjelovati u radu Hrvatsko-mađarskoga međuvladinog mješovitog odbora, surađivati s Katoličkom Crkvom, te izraditi Plan djelovanja Skupštine za petogodišnji mandat... Predsjednik Ivan Gugan naglasio je da je nacrt Plana rada sastavljen na temelju najuspješnijih tradicionalnih sadržaja koji su opravdali svoje postojanje, a uz to u konzultaciji s pojedinim odborima, a dodani su i neki novi. Plan rada se tijekom godine može dopunjavati, ako to financije budu dopuštale. Zamolio je predsjednike odbora da i usmeno dopune Plan rada. Predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje Joso Ostrogonac dodao je kako su se u Odboru zauzeli da se nastave već uspješne tradicionalne priredbe, te pokrenu i nove. Pozvao je na prijavu na likovni natječaj za djecu, do 23. siječnja. Natjecanje u kazivanju stihova priredit će se u budimpeštanskom HOŠIG-u, a izlaganje projektnih tema i nadalje u Santovu. Godine 2015. žele pokrenuti Smotru dječjih dramskih, lutkarskih i literarnih krugova, skupina što je nekada održavano. Održat će se i Deseta mala ljetna škola hrvatskoga jezika i kulture za oba tipa škola, kao i Metodička konferencija za hrvatske odgojiteljice, te usavršavanje za hrvatske pedagoge u predmetnoj nastavi hrvatskoga jezika. Ovisno o natječaju, i sljedeće godine objavit će Zidni kalendar s dječjim radovima. Predsjednik Odbora za kulturu i vjerska pitanja Stipan Balatinac istaknuo je kako će nastojati očuvati dosadašnje uspješne programe, kao što je Državno hodočašće, Državni dan Hrvata i kulturne turneje, a uz to planiraju i nove ovisno o financijskim mogućnostima. Planira se i Državna smotrafolklor koja bi okupila društva iz svih regija. Da bismo dobili bolji uvid u stvarno stanje, planira se popis društava, orkestara, pjevačkih zborova, s osnovnim dostupnostima i djelatnosti, kako bi se to moglo staviti i na službene internetske stranice. Kazao je kako bi bilo dobro svaku godinu posvetiti nekoj istaknutoj osobi ili događaju vezanim za Hrvate u Mađarskoj. S obzirom da 2015. godine slavimo 200. obljetnicu rođenja biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja podunavskih Hrvata, pa i šire, ona bi se mogla obilježiti u suradnji s hrvatskim ustanovama, Medijskim centrom Croatica, Znanstvenim zavodom Hrvata u Mađarskoj, i obrazovnim ustanovama. Spomenuti popis proširili bi i na vjerski život. Osobno misli kako je otužno stanje bogoslužja na hrvatskom jeziku, treba pokušati usustaviti bogoslužja. S tim u vezi s okružnicom potražiti nadležne biskupije, nadbiskupije. Predsjednik Ivan Gugan dodao je na temelju nedavno doživljenog iskustva kako bismo trebali više pozornosti posvetiti prijedlozima za odličja, jer imamo mnogo zaslužnih osoba i društava. Predsjednik Odbora za mladež i šport Arnold Barić, osim već tradicionalnih aktivnosti, istaknuo je organiziranje susreta za mladež koja je već završila svoje školovanje. Odbor smatra važnim, u suradnji sa školama, susret srednjoškolaca, i popis poradi boljeg povezivanja. Glede športa, osmi put će se organizirati Malonogometni državni turnir. Davna je zamisao koju žele ostvariti, biciklijada, obilazak hrvatskih naselja u Mađarskoj u pet etapa, od Gradišća do Bačke i Budimpešte. Kao treće i najveće, spomenuo je i organiziranje Europskoga nogometnog prvenstva samorodnih hrvatskih manjinskih zajednica. Rad Odbora za pravna pitanja, prema riječima predsjednice Mire Grišnik, najviše se veže za aktualna pitanja, koja se ne mogu planirati, a one stalne teme su proračun, prijedlozi za HDS-ovo odličje, i potpore civilnim udrugama. Savjetnik Skupštine za strateška pitanja Stjepan Blažetin izrazio je mišljenje kako bi u malu ljetnu školu hrvatskoga jezika i kulture u Vlačićima bilo dobro uključiti gimnazijalce i studente. Gabor Győrvári smatra da se primjerice srednjoškolci mogu uključiti kao pomoćnici u radu s djecom, na taj način može im se opravdati određeni broj sati rada od opće koristi, što je uvjet za stjecanje mature. Glavna

i odgovorna urednica MCC-a Branka Pavić Blažetin predložila je da se u okviru usavršavanja za pedagoge u matičnoj zemlji uključe i novinari, a da u kampovima novinari MCC-a vode novinarske radionice. Dugogodišnji član Skupštine HDS-a Đuso Dudaš, koji se još prije četiri mandata zauzeo za izradbu Hrvatsko-mađarskog i Mađarsko-hrvatskog rječnika, nezadovoljan je s distribucijom rječnika, te je upitao kada se očekuje izdavanje Hrvatsko-mađarskog rječnika. U svom odgovoru voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga reče da je u tijeku, rad je pri kraju, nadamo se da će biti tiskan (tri su primjerka već prethodno tiskana) iduće, 2015. godine. U dogovoru s Croaticom organizirat će se razdioba, distribucija. Zamolio je još za malo strpljenja, ali najvažnije je da se rječnik završi i predstavi 2015. godine. Stjepan Blažetin reče kako je sastavljanje rječnika vrlo mukotrpan i zahtjevan posao.

Osim navedenoga, Skupština je jednoglasno i bez rasprave prihvatila Plan unutarnjeg nadzora za 2015. godinu, izmjene i dopunu Osnivačkog dokumenta Ureda HDS-a, kako bi se uskladio s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu prihvaćenog na osnivačkoj sjednici.

U raspravu o mogućnostima preuzimanja Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma u Budimpešti u nadležnost HDS-a, nazočne je uveo predsjednik Ivan Gugan. Kako je uz ostalo naglasio, zadaća je novog saziva da o tome raspravlja, ništa se nije promijenilo, nastavnički zbor i dalje smatra da bi bilo dobro da HDS preuzme ovu ustanovu. Odbor za odgoj i obrazovanje već se i prije bavio tim pitanjem. Sažimajući iskustva stečena od uvođenja novoga školskog sustava, zastupnica Ana Gojtan je zaključila da novi sustav ne uzima u obzir osobite potrebe, posebnosti narodnosnih škola, kako je navela u dopisu, od administrativnih poteškoća, ukinuća gospodarske i financijske samostalnosti do svakodnevnih problema u svezi s donošenjem odluka koje kasne, te se ni kratkoročno ne može planirati. Dakle, temeljni je problem što se ne mogu planirati ni oni programi koji su važni za osnovni rad. Skupština je povjerala nadležne odbore da započnu razgovore te sastave prijedlog o mogućnostima i uvjetima preuzimanja budimpeštanske škole. Nema mnogo vremena jer u slučaju odluke o preuzimanju ugovor se mora potpisati do 31. svibnja. Nadalje bilo je riječi i o zamolbi u svezi s petrovošolskom osnovnom školom, koja nije stavljena na dnevni red jer je dopis stigao prekasno. Ravnateljica osnovne škole Edita Horvat-Pauković (ujedno i zastupnica HDS-a) pojasnila je da je dopis iz tehničkih razloga poslan kasno, o radu KLIK-a kratko je istaknula kako narodnosne škole u tome sustavu umiru, nemaju budućnost. Sve to ne ovisi o broju učenika, nego se jednostavno ne priznaje narodnosni pedagoški program. Moglo bi se navesti niz primjera za to. Pomoć je ponudio i hrvatski glasnogovornik Hepp, koji je zamolio ravnateljicu da svoj dopis o tome pošalje parlamentarnom Odboru za narodnosti u Mađarskoj.

U okviru posljednje točke dnevnoga reda bez rasprave, jednoglasno je odlučeno raspisivanje natječaja za popunu radnoga mjesta voditelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe u Pečuhu.

Među raznim pitanjima, između ostalog, nekoliko članova Skupštine, Gabor Győrvári, kojem se priključio Stjepan Blažetin, iznijeli su primjedbe i razmišljanja na intervju Miše Heppa koji je u prosincu 2014. objavljen u hrvatskom tjedniku Globus, te o njegovoj štetnosti glede interesa Hrvata u Mađarskoj.

Kako saznajemo, na zatvorenoj sjednici Skupština je primila na znanje da se Jozo Solga (voditelj Ureda HDS-a) zbog sukoba interesa odrekao svog mandata. Pošto Državno izborno povjerenstvo donese odluku, Savez Hrvata u Mađarskoj na njegovo mjesto imenovat će novog zastupnika iz iste regije (Šomođa).

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska večer u Kečkemetu

Po ustaljenom običaju, Hrvatska samouprava grada Kečkemeta pri kraju godine organizira Hrvatsku večer gdje okuplja pripadnike hrvatske narodnosti i ljubitelje naše kulture u gradu i okolnim naseljima. Ove se godine to održalo 6. prosinca 2014. na Svetog Nikolu u dvorani reformatskog konvikta, a gosti priredbe bile su kulturne družine iz bačvanskog naselja Gare.

Program je otvorio Stipan Šibalin, predsjednik HMS-a. Među uzvanicima priredbu su posjetili Vesna Haluga, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu, i tajnik za narodnosti mjesne Gradske samouprave.

U jednosatnome folklornom programu sudjelovala su dva kulturna društva iz Gare i orkestar Bačka, koji su oduševili gledateljstvo. Garska Omladinska plesna skupina predstavila je svitu bunjevačkih i šokačkih plesova te slavonsku koreogra-

fiju Valpovo. Bunjevačka izvorna folklorna grupa nastupila je sa svitom bunjevačkih plesova i bunjevačkim svatovcem iz Gare. Koreografije je sastavila Mirjana Murinji, uvježbali su voditelji plesnih skupina, Anita i Zsolt Antal, te Tímea i Attila Lévai. Na kraju programa obje su kulturne skupine skupa zaplesale veliko bunjevačko kolo u koje su uključili i publiku. Nakon programa slijedila je večera i bal koji je prošao u dobrom raspoloženju sudionika, o čemu se pobrinuo garski orkestar Bačka.

Martin Kubatov

Narodnosni dan u Baćinu

Lutkarska predstava i plesačnica

Dana 17. prosinca u baćinskom vrtiću priređen je Narodnosni dan koji je održan u prijepodnevnim satima u sportskoj dvorani vrtića. Kako nam kratko napisa odgojiteljica i učiteljica hrvatskoga jezika, dan je otvoren lutkarskom predstavom, a uslijedila je plesačnica s braćom Barić, Zoranom i Dejanom. „Lutkarsku su predstavu gledali i učenici nižih razreda, a plesačnici su se pridružili i učenici viših razreda, koji uče u predmetnoj nastavi hrvatskoga jezika. Djeca su se jako dobro osjećala od malih do velikih... Zajedno su plesali naše plesove: Ej, gori lampo, Farbačica, Sirotica, Kukunješće, Sitna bola, Kolo, Vesela je Šokadija, Rokoko, Keleruj... u pratnji braće Barić“, reče nam uz ostalo Marija Prodan. Priredbu je podupirala i plesna skupina „Vodenica“.

Prela i balovi u Bačkoj 2015. godine SIJEČANJ

17. siječnja

ČAVOLJ – TS „Bačka“ iz Gare

24. siječnja

BAJA, VELIKO PRELO – Orkestar „Čabar“ iz Baje, TS „Hajo“ i Zvonko Bogdan iz Subotice

31. siječnja

GARA – TS „Bačka“ iz Gare

KALAČA, LAKOMAC – TS «Orašje» iz Mohača/Vršende

DUŠNOK: TS «Zabavna industrija» iz Dušnoka

KAĆMAR, TAVANKUT – Na poziv HKUD-a «Matija Gubec» nedavno su članovi kaćmarske Hrvatske samouprave boravili u vojvođanske bunjevačkohrvatskom naselju gdje su sudjelovali na prigodnom koncertu. U okviru postojećeg ugovora o suradnji prijateljskih naselja Tavankuta i Kaćmara, konkretiziranog i potpisivanjem ugovora o suradnji tavankutskog društva i kaćmarske Hrvatske samouprave koji, kako nam uz ostalo reče predsjednica samouprave Teza Vujkov Balažić, uključuje uzajamne susrete i posjete većim kulturnim priredbama dviju zajednica, uzajamno podupiranje, osobito u nastojanjima oko očuvanja materinskog jezika, te na polju turizma.

ČAVOLJ – Hrvatska samouprava 17. siječnja priređuje jubilarnu pokladnu zabavu povodom 85. obljetnice čavoljskoga Bunjevačkog prela koje će se održati u domu kulture, s početkom u 20 sati. U programu nastupa odrasla i dječja folklorna skupina Čavoljskoga bunjevačkog kulturnog kruga. Nakon programa slijedi bal s garskim orkestrom „Bačka“. Ulaznice: tisuću forinta. Rezervacija stolova: na telefonu 70/ 335-8138 (Zita Ostrogonac Kiss), 30/ 530-7507 (Csala Józsefné) i 30/576-8492 (Stipan Mandić).

Običaji kozarskih šokačkih Hrvata

U nizu godišnjih običaja Hrvatska samouprava sela Kozara, već četvrti put, 21. prosinca 2014. priredila je božićni program za mještane.

Na toj su priredbi nastupila i djeca, polaznici mjesnoga dječjeg vrtića, koji su uljepšali božićnu svečanost prikazom betlehema. Nekoliko njih, obučeni u narodnu nošnju (pod vodstvom odgojiteljice Tünde Andrić Jekl) recitali su, plesali i pjevali i na hrvatskom jeziku:

*Blistaj, blistaj, zvijezdo mala,
kako sijaš rad' bih znala...
Blista soba, blista slama,
blista bor i blista mama,
blista tata, djed i baka,
blista vatra iz badnjaka.
Zablistalo djeci lice,
zapjevale božićnice.*

Nakon toga zastupnici Hrvatske samouprave i članovi Pjevačkoga zbora „Biser“ prikazali su mjesne običaje od došašća do Nove godine.

Pripreme za blagdan u selu otpočele su već prije Božića gdje je svatko imao svoj zadatak: muškarci su nahranili životinje, nasjekli drva, unijeli slamu i sijeno u kuću, a žene su tkale za svakoga člana obitelji pokoji dio odjeće, prale, kuhale i pekle kolače. Badnje večeri pripremili su bogat stol. Najprije su slamu stavili pod stol na

spomen Isusova rođenja u štalici. Djeca su se po toj slami igrala i valjala, a kadšto i zaspala. Zatim su sipali žito, ječam, kukuruz na stol govoreći: „Da nam Bog blagoslovi sve naše plodove!“

Sve se to pokrilo s tri lijepa stolnjaka. Na to su stavili najprije badnjaču – okrugli kruh što su kitili od tjestenine napravljenim križem, voćem, pilićima, suncem i zvijezdama. Na kruh su stavili i krunicu, pa svijeću i jabuku, u koju su zaboli novaca, da ih Bog umnoži. Na stol je stavljeno još i vino i rakija.

Stiglo je vrijeme večere kada su svi najprije molili. Večera je počela rezanjem jabuke, i to na toliko strana koliko ih je bilo oko stola. Jeli su i bijeli luk i pili rakiju, da budu zdravi. Potom su pjevali prekrasne božićne pjesme.

Odjednom došli su muški članovi KUD-a Tanac čestitati Božić. Ove godine među njima bila su i dva dječaka (Emberović, Popović) koji su recitali:

*Faljen Isus! Čestit vam bio Badnjak,
Adam i Eva!*

Mlogo godina živili u zdravlju, miru i dušnom spasenja!

Malo radili, mlogo imali, bolje Boga falili nego dosad!

Slanina vam bila ko vrata, kobasica ko greda, divojkine sise ko koršovi, imali pilića ko mravi! Živili!

Na kraju programa sve okupljene pogostili smo kolačem, pogačama, vinom i rakijom, a djeca su dobila čokolade i naranče.

Toga popodneva u domu kulture okupilo se mnoštvo kozarskih Hrvata, a priredba je imala velik uspjeh.

Značenje Božića je zapravo u tome da cijela obitelj zajedno doživi i proslavi nekoliko mirnih i produhovljenih sati, prisjeti se toga što Isus, vjera znači za njih. Jer jedno je sigurno: u svijetu gdje se iz dana u dan gube i poništavaju vrijednosti u kojima smo do jučer tražili čvrsta uporišta, potreban nam je mir.

Ana Andres i Tünde Andrić Jekl

U kozarskome narodnosnom vrtiću

Zastupnici Hrvatske samouprave i nekoliko mjesnih Hrvata 10. prosinca 2014. posjetili su polaznike dječjeg vrtića, i zajedno s odgajateljicama oživili nekadašnje stare lucindanske običaje.

„Lucijino ime znači svjetlo. Njezin blagdan po julijanskom kalendaru povezuje se s najkraćim danom u godini. Prema narodnoj izreci smatra se: svakog dana za pijetlov korak dan poraste.

Za taj se dan veže više vjerovanja, npr. sisanje pšenice, da se sazna kakav će biti urod sljedeće godine.

Oni malo praznovjerniji, koji su izrađivali Lucijin stolac, i završili ga na Badnjak, te ga odnijeli na ponočku i sjeli na nj, za vrijeme podizanja sakramenta stali na taj stolac, vidjet će tko su vještice. Ovo vjerovanje ostalo je sigurno samo u pričama jer teško je vjerovati da je to itko pokušao učiniti.

Takve i slične običaje ispričala je djeci Jelena Jakobović Horvat (teta Jelica), bivša odgajateljica.

Strina Marica Katić pripovijedala je djeci kako su nekada dječaci išli rano ujutro u svaku kuću i batinicom čeprkali u žari i čestitali domaćinima: Koliko žari, toliko jaji,

koliko iskrica, toliko pilića,
koliko pepela, toliko sjemena.

Te stihove i vrtićari su dobro naučili i zapamtili. S njima zajedno napravili smo ukrase za božićni bor od kukuruzovine, napravili lanac od kokica i, naravno, sijali smo pšenicu.

Striko Marko Katić stigao je s velikom košarom punom kukuruza, što su djeca s radošću krunila i od toga gradili kućicu za prasicu, i igrala se sjemenkama, kao u davna vremena, kada nije bilo toliko igračkica kao danas. Tako smo taj iznimni dan ugodno pveli uz glazbu i ples „Ej, gori lampa...“

Ana Andres

Prvi nastup prisičkoga dičjega zbora

Iako su svetki za nami, s nostalgijom se vraćamo još u misli na predbožićnu dob. Ovput peljamo vas malo najzad u vrmenu, i to na Prisiku. Mjesni jačkarni zbor Zviranjak pozvao je i lani stanovništvo ovoga gradišćanskoga naselja na adventski koncert, a zbog česa je bilo još atraktivnije to spravišće od prethodnih, tvrdimo, da je tomu uzrok domaći dičji zbor, koji je na trećoj adventskoj nedilji imao svoj prvi nastup u crkvi. Na ov zadatak dicu je pripravila trojka Marijanka Meršić, Margita Kelemen i Balaž Orban ki su člani jačkarnoga zbora „Zviranjak“.

Margita Kelemen, inicijatorica utemeljenja zbora

Srcu je bilo milo gledati i poslušati, kako su pred oltarom po ugarski i hrvatski po dvi-dvi jačke izvela dica različite starosti. Njeva predstava i zbog toga je bila zvanaredno važna, jer se organizatori ufaju da će im na ov način veću volju načinjati k učnji hrvatskoga jezika. Polag toga pak ne smimo zaboriti da je rič o takovom selu, kade se hrvatski jezik s preljutimi koraki zgublja. Margita Kelemen, jedna od glavnih organizatorov koncerta, jur dvojatroja ljeta je čuvala u svojoj glavi ideju za zbornu skupaspravljanje dice, ali pred tom realizacijom pravoda se je pojavila i dvojba. Pri prethodni razgovori sa starijari se je potvrdilo, sjajnu ideju je tribi dopeljati do stvarnosti. Zato su poslana pozivnica školskoj dicit, a veliko presenećenje je bilo kad su na prvu probu došli i mališani iz čuvarnice. – Mi smo tako računali da će je biti maksimalno deset, a kad su dica došla na prvu probu, bilo ih je dvadeset i pet. Još smo se i splašili, ča ćemo, kako ćemo, pak smo rekli, bude kako bude – povida nam o početku ovoga pohvalnoga pothvata moja sugovornica. Tako doznajemo da na vježbanje, od oktobra svaki tajedan, svaki petak, svi najavljeniki su svenek došli i svi su rado jačili. – Nigdar neću zaboriti, kako je k meni došao dičak ki se po ugarski pomina i pitao, zač si nećemo hrvatske jačke učiti, a kad smo dvi hrvatske naučile, onda nas je ispitkovao, zač nećemo sve četire jačiti po hrvatsku?! Rekli smo im, mi je nećemo veljek va diboku vodu hititi, tako smo se pripravili s dvimi ugarskimi i dvimi hrvatskimi jačkami – je nam povidala o svoji doživljaji

peljačica zbora. Hrvatsku jačku «Okolo Betlehema» je još pokojni farnik Imre Szabó naučio na Prisiki, pred tridesetimi ljeti, sad su to ponovo najprzeli i naučili ter odjačili četire kitice od devet. Druga izvedena jačka je iz Koljnofa, kad su bili prisički jačkari tamo, jako im se je vidila i prosili su ju, a malim jačkarom i jačkarcam posebno se je dopadala. – Ja mislim da nam se je dobro ugodao koncert, dica su se jako trsila i ufajmo se da će im ostati na misli, kako je lipo i dobro bilo – naglasila je još Margita Kelemen, ka bi i kljetu rado vidila da se i mladina jači pri adventskom koncertu. Suze su sjajile u očima i starojmajki Agici Nickl, kojoj su još i tri nukički sudjelovali u ovom jačkarnom projektu. – Srićna sam da im je uspjelo ovako čuda dice skupa pobrati, jako su je lipo naučili i ja si željim da bude i kljetu ovoga ve-

selja. Jako čuda gostov je bilo na koncertu, morebit već nego lanika. Zato i lipo zahvaljujemo Margiti, Balažu i Marijanki da su našu dicu ovako lipo naučili, moremo vam reći da smo mi svi jako srićni zbog toga – nije mogla tajiti svoje oduševljenje staramajka, a sudeći po burnom aplauzu publike, svi nazočni su mislili isto, kot i teta Agica.

Tiho

Dio veselih jačkarov

Trenutak za pjesmu

Vjekoslav Blažetin

Kako si mi, stari iliti Hogy vagy, öregem

gdje si ti kojeg informiraju na priredbama
gdje si ti koji znaš što je plesačnica
gdje si ti koji znaš što je tjelesničarstvo
gdje si ti koji ideš na konzultaciju a ne na konzultacije
koji misliš da odsjek ima stranicu a ne stranice
gdje smo mi?
gdje si ti koji imaš fakultaciju a ne dopunsku nastavu
gdje si ti koji se igraš djecama a ne djecom
gdje si ti kome su govorili misli se a ne razmišljaj
gdje si ti koji si u crkvi slušao da ćeš stići u paradajz a ne u raj(čicu)
koji učiteljice u osnovnoj školi oslovljavaš imperativom glagola učiti
gdje smo mi?

pitam za tebe a ni sam ne znam gdje sam
zašto očekujem od tebe da znaš
kad u krčmi kad se vidimo osmijehom te pitam:
„Hogy vagy, öregem? Beverünk egy sört?“

Uručena „Narodnosna odličja“ – ovoga puta bez odlikovanoga Hrvata

Prigodom Dana narodnosti 18. prosinca 2014., u Peštanskome Vigadóu svečano su uručena „Narodnosna odličja“, nagrade koje se dodjeljuju kao priznanje osobama, udrugama i manjinskim samoupravama za uzornu djelatnost na polju narodnosnoga društvenog života, obrazovanja, kulture, vjerskog života, znanosti, javnoga priopćavanja i gospodarskog samoorganiziranja. Odličja, na prijedlog premijera Viktora Orbána, uručili su ministar ljudskih resursa Zoltán Balog i državni tajnik za vjerske, narodnosne, civilne i društvene odnose Miklós Soltész.

Ministar je naglasio kako u našoj domovini ima takvih ljudi i skupina koji nose u sebi dvojni identitet te su podjednako ponosni što su Mađari i pripadnici neke narodnosti. „U dvojnog identiteta jest tjelesna i društvena pričuva, koja je potrebna Mađarskoj i mađarskoj kulturi“ te je dodao kako se najveće bogatstvo Mađarske krije u ljudskome potencijalu, što uprizoruju i odlikovani. „Možemo biti ponosni što u Mađarskoj s jednakim pravima živi 13 narodnosti koje svojim osobitostima, običajima i kulturnim blagom bogate mađarsku i svjetsku kulturu.“ Miklós Soltész naglasio je kako su odlikovani veleposlanici pojedinih narodnosti te i nadalje treba jačati tu ulogu i zadaću za koju su se zalagali proteklih vremena, desetljeća. Neka svojom kulturom, jezikom i vjerom budu poslanici mira u Mađarskoj i u Karpatskome bazenu.

„Narodnosno odličje“ dodijeljeno je ovim osobama, društvima, udrugama: Ágnes Huszti Nagy za očuvanje i njegovanje satmarske njemačke zajednice; Móniki Lakatos, pjevačici skupine Romengo, za djelatnost na polju očuvanja, njegovanja i predaje izvornih romskih pjesama i glazbe; Tóth Tiborné za priznanje vjeročiteljskog i socijalnog rada te odgoj mladih za probitak tužerskih Cigana, i za volontersku djelatnost; prof. dr. Gerhard Dieteru Seewanu za jačanje njemačke samobitnosti i za objektivno povijesno istraživanje multietničkoga suživota; Janu Šutinskom, pedagogu glazbe, dirigentu, skladatelju, za očuvanje i njegovanje slovačke narodne pjesme i glazbene kulture; Stanisławu Wojciechu Brošu, za svestranu djelatnost za poljsku zajednicu; Kulturno društvo armenskih korijena u Erdelju, za očuvanje samobitnosti domaćih i prekograničnih mađarskih Armena; kulturnom društvu mađarskih i grčkih žena „Kariatide“ za njegovanje i upoznavanje kulture Grka u Mađarskoj; Izvornom srpskom kulturnom društvu „Opanke“ za 30-godišnje njegovanje i očuvanje tradicija srpskoga narodnog plesa na visokoj razini; Udruzi Promanes za integraciju Roma pomoću Romske zavičajne kuće, za očuvanje romske narodne kulture i folklor.

-Hg-

KOLJNOF – Kako nas je obavistio predsjednik Društva Hrvati i predsjednik Hrvatske samouprave u Šopronu, dr. Franjo Pajrić, drugi tajedan dotično gradišćansko selo opet će biti sjedište važnoga međunarodnoga događaja. Predstavnici Lokalnih akcijskih grupov (LAG) i Leaderovih grup iz Hrvatske, Slovenije, Ugarske, Austrije, Slovačke i Češke tri dane će ovde imati djelatni sastanak pod geslom «Jantarska cesta – Europska vertikala – ono što nas povezuje». Po Pajrićevi riči, cilj ove trodnevne djelaonice u Koljnofu će biti uspostavljanje mreže na/polag vertikale, osmišljavanje njeve funkcije i uloge, izgradnja suradnje s Hrvati, ki bi mogli poslužiti kot amalgam u cijeloj povidajki. Spravišće počinje 21. januara, u srijedu, s upoznavanjem, djelaonicom i druženjem. U četvrtak, 22. januara, od 9 uri je predstavljanje projektova s izlaganji, prezentira se i baščina Gradišćanskih Hrvatova, a cjelodnevni program zatvara okrugli stol. Potom sudioniki idu na skupno razgledavanje Šoprona. Treći dan boravka je predloženo za diskutiranje o Interreg-projektu ter za potpisivanje dokumenta o nakani svestrane suradnje s budućimi partneri.

UNDA – Undansko hrvatsko društvo Vas srdačno poziva na Hrvatski bal 24. januara, u subotu, u gostionu Koli. U 19 uri je otvaranje bala, potom večera, a u 22 uri je pukanje tombolov. Cijeli večer će goste zabavljati Tamburaški sastav Kristali iz Županje.

GORNJI ČETAR – Hrvatska manjinska samouprava Gornjega Četara, s pomoću četarske mladine je lani ovjekovječila u obliku DVD-a poznati seoski običaj Branje rozmarina. U subotu, 17. januara, u 16 uri, u mjesnom Domu kulture se predstavlja dotični film, čemu organizatori svakoga srdačno pozivaju. Branje rozmarina ima veliku tradiciju u Gornjem Četaru, jedan je od najstarijih i najatraktivnijih hrvatskih običajev i danas ima važnu ulogu u žitku ovoga južnogradišćanskoga naselja. Tamošnja mladina svako ljeto s veseljem oživi ovu staru navadu prvi dan u četarskoj Gorici, a drugi dan u samom selu.

Božićni stol u Kozaru

Stručna radionica pedagoga slavenskih jezika

Stjepan Lukač i Janus Bańczerowski

Budimpeštansko Sveučilište Loránd Eötvösa i konzorcijski partner Katoličko sveučilište Pétera Pázmánya te Zavod za istraživanje i razvoj prosvjete zajednički su pokrenuli projekt TAMOP 4.1.2.B.2-13/1-2013-0007 naslova „Državnom koordinacijom za inovaciju pedagoške izobrazbe“. Početna je konferencija bila pri kraju mjeseca svibnja ove godine, u sklopu koje su predstavljeni planirani razvojni smjerovi te pokrenute stručne radionice. Cilj je projekta usklađivanje pedagoške izobrazbe s promjenama izobrazbe nastavnika i inovativnim sadržajima općeg obrazovanja. Vrijeme je projekta od svibnja 2014. do lipnja 2015. godine.

U sklopu toga projekta Katedra za slavensku filologiju, Katedra za poljsku filologiju i Katedra za ukrajinsku filologiju, u knjižnici Instituta za slavensku i baltičku filologiju Filozofskog fakulteta ELTE-a 4. prosinca 2014. godine priredile su stručnu radionicu pedagoga slavenskih jezika, naslova „Predavanje slavenskih jezika, književnosti i kulture – analiza stanja, zadaće i mogućnosti“. U nazočnosti profesora i studenata narečenih katedara, te nastavnika slavenskih jezika i književnosti održana su izlaganja uza stručno vodstvo dr. Marije Bajzek Lukač. Prof. dr. Janus Bańczerowski izlagao je na temu „Lingvističke osnove jezične didaktike“, prof. dr. Stjepan Lukač: „Alternative nastave narodnosne književnosti iz hrvatskoga gledišta“, dr. Mladen Pavličić: „Iskustva u nastavi slovenskog kao stranoga jezika“, dr. Viktoria Lebovič: „Položaj i zadaća izobrazbe ukra-

nistike danas u Mađarskoj“ i dr. Marija Kanižai: „Izobrazba, metodika i iskustva u nastavi hrvatskoga jezika“. Iz svih izlaganja dalo se iščitati kako je izobrazba i nastava spomenutih jezika, kao i jezici sami, u posebnome su položaju i glede učila i pomagala, i glede broja pripadnika, pa tako i financijskih sredstava. Postoje li odgovarajući udžbenici, rječnici, ili digitalna pomagala? I moglo bi se nastaviti niz pitanja, na koji se tražio odgovor. Rješenje je dalo svoje obrise u okvirima rasprava, nakon čega je zaključak kako je odista trenutak za proširivanje tema i broja sudionika, zajedničkoga dijaloga svih aktera u pitanju nastave i izobrazbe narodnosnih odgojitelja i nastavnika. Od navedenih izlaganja sažela bih predavanje prof. dr. Stjepana Lukača i dr. Marije Kanižai.

Prof. Lukač govorio je o mjestu manjinske književnosti u udžbenicima hrvatske, slovačke i srpske zajednice. Primjerice, u budimpeštanskoj Hrvatskoj školi se rabe udžbenici za hrvatsku književnost iz Hrvatske. Riječ je o vrlo dobrim izdanjima, međutim književnost Hrvata u Mađarskoj ni u jednome nije zastupljena, pa tako je i nadalje odgovornost nastavnika uvrstavanje tih autora u sveopću hrvatsku književnost. U udžbenicima za slovačku i srpsku manjinu narodnosna je književnost

mađarska povijest književnosti razmišlja o prekograničnim mađarskim autorima, dobivamo posve drugačiju sliku. Dio službenoga mađarskoga književnog kanona jesu autori predstavnici koji žive primjerice u Vojvodini, Transilvaniji ili u Slovačkoj. Prema tomu budući udžbenik za hrvatsku književnost trebao bi ugraditi kao sastavnu cjelinu sveopće hrvatske književnosti i književnost Hrvata u Mađarskoj.

Kako pripremiti odgojiteljice, nastavnike na novonastale društvene i obrazovne situacije? Među inima na ovo se pitanje tražilo odgovor u izlaganju dr. Marije Kanižai. Kako opada natalitet narodnosti, tako se sužava i krug onih koji se školuju na visokim učilištima, a nasljeđivanje materinskoga jezika također. Uloga prosvjete iz godine u godinu sve više raste, no upitno je koliko se usporedno razvijala metodika nastave. S razvojem tehnike, lakšim i bržim pristupom informacija mijenjaju se i djeca. U današnjici odgojitelj ili nastavnik treba biti poput polihistora ili „sveznada“, kako bi dao odgovore na dječja pitanja. I odista treba biti dobrim metodičarem da se u svim tim društvenim zbivanjima pridobije, potakne dijete za učenje narodnosnog jezika, te posebnost je u tome nizu i rad s darovitim učenicima.

U okvirima toga projekta profesori i studenti poslijediplomskih studija tih katedara pripremaju digitalne nastavne programe (nastava i nastavni plan), izrađuju teme izobrazbe mentora i stručne literature.

Na teret iznosa toga dijela projekta – umalo 2,5 milijuna forinti – katedre su kupile i stručna izdanja na narodnosnim jezicima. Po planu, na proljeće 2015. godine ostvarit će se još jedna stručna radionica.

k. g.

Marija Kanižai

prisutna kao dodatak udžbeniku za 12. razred. U izdanjima povijesti hrvatske književnosti u matičnoj nam domovini nema nijednog predstavnika hrvatske književnosti u Mađarskoj. No uspoređujući kako ma-

Dio sudionika

Nakovićevo naticanje u lipom govoru

Znova skupaspravni gradišćanski školari u Koljnofu

Zadnji misec prošloga ljeta je po devetnaesti put pozvao na Nakovićevo naticanje u lipom govoru gradišćanskohrvatske školare, od Petrovoga Sela do Bizonje. U povijesti ovoga regionalnoga školskoga sastanka, ovput je bio odaziv najjači, jer se je najveć naticatelj (70) našlo i predstavilo svoje znanje u koljnofskoj Dvojezičnoj školi „Mihovil Naković“.

U srijedu, 3. decembra, koljnofsku školsku aulu su napunila još jednoč gradišćanska dica ka su pozdravljena s hrvatskim programom u riči i na tambura. Kemljanski učenici su se ovput priključili domaćim izvodjačem i prikazali još uvijek živi kemljanski običaj pohod Barbare. Zatim su naticatelji po staroj koreografiji podijeljeni u četiri kategorija, od 1. do 4. razreda recitali su pjesme pred žirijem, u sastavu Eržike Pajrić, umirovljene koljnofske pedagoginje, Jutke Handler, negdašnje petroviške školske direktorice, i Marije Fülöp-Huljev, ravnateljice undanske škole u penziji. Kako je rekla Marija Fülöp Huljev, predsjednica žirija, u prvog bilo je 15, a u drugoj kategoriji 14 dice. Svi naticatelji su

redom pohvale vridni jer su jako marljivi bili, kot i njevi pedagogi. – Meni je najveći doživljaj dana da sam šperala od dice njev dijalekat, tako petroviški, kemljanski, undanski kot i židanski, a ovo naticanje i ima ta cilj da prezentira naše jezično bogatstvo. Ljetos je 25. ljetos da mi u naši gradišćanski škola službeno moremo podučavati gradišćanskohrvatski jezik, to je ono ča moramo i nadalje gajiti i dalje nositi u naši škola. To smatram i najvećim zadatkom naših pedagogov – komentirala je oduševljeno rezultate naticanja spomenuta Undanka. Od 5. do 8. razreda u dvi kategorija je ocijenila produkcije tročlani žiri s bivšimi hrvatskim pedagoginjami: Eržikom Pormüller i Julijom Rongić ke su negda podučavale u Kemlji, a Tereza Kolonović je umirovljena školnikovica iz koljnofske škole. Dokle su se dica naticala, njevi sprohadjači su slušali stručna predavanja u drugoj prostoriji. Čaba Horvath, direktor Izdavačke kuće

predstavio je interaktivna sredstva i pomagala za podučavanje hrvatskoga jezika, a savjetnica za hrvatski jezik Edita Horvat-Pauković, glavna organizatorica i Nakovićevoga naticanja, održala je predavanje s temom Savjetništvo i nadzorništvo u kvalificiranju pedagogov. I ovom prilikom su najčekaniji trenutki došli s proglašenjem rezultata, koji su slijedeći.

I. kategorija (1. – 2. razred)

1. Zorka Bauer, Koljnof i Krištof Haniš, Unda – Horpač
2. Dominik Grubić, Koljnof i Mirko Temmel, Petrovo Selo
3. Karolin Radić, Bizonja i Biborka Pati, Hrvatski Židan

IV. kategorija (7. – 8. razred)

1. Dora Kolnhofer Narda – Gornji Četar i Adel Čizmazia, Hrvatski Židan
2. Laura Timar, Petrovo Selo i Kata Horvat, Koljnof
3. Balint Šimon, Hrvatske Šice – Gornji Četar i Karina Lendvai Unda – Horpač.

Svim diozimateljem je pri završetku priredbe sam Mikula dodilio dare, a pinezno su podupirali naticanje Savez Hrvata u Mađarskoj, Izdavačka kuća Croatica, Hrvatska samouprava Koljnofa i Dvojezična škola „Mihovil Naković“ u Koljnofu. Kako je rekla domaća školska ravnateljica, kljetu, kad ovo naticanje stupi u okrugli, dvadeseti jubilej, u cjelini bi namjeravali prikzeti

organizaciju, za ku se je skrbilo na početku Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, potom Pedagoški institut u Sambotelu sa savjetnicom Editom Horvat-Pauković. Pokidob dotični institut jur ne postoji, vrime je da i ova samostalna priredba dojde u svoje koljnofsko gnjzdo, kade će biti sve informacije u jednoj ruki. Ne smimo pri tom zabiti da Mihovil Naković je već od 25 ljet jako uspješno djelovao u Kolj-

nofu, pišući udžbenike, molitvenike, jačkarne knjige za kantorske posle. – Mi smo gizzdavi na ovoga koljnofskoga velikana ki počiva u našem cimatoru i mi smo spremni da njegovu bogatu ostavščinu dalje čuvamo. Tako je naša obaveza da i ovo naticanje koje nosi njegovo ime, u cjelini i konačno domom donesemo – naglasila je Agica Sárközi.

Najbolji školari Gradišća u recitaciji i lipom govorenju

II. kategorija (3.– 4. razred)

1. Kata Kumanović, Hrvatski Židan
2. Luca Barilović, Petrovo Selo
3. Ana Lengyel, Kemlja i Martin Gombaš, Petrovo Selo

III. kategorija (5. – 6. razred)

1. Karmela Pajrić, Koljnof
2. Krištof Habetler, Hrvatske Šice – Gornji Četar i Estera Grundtner, Kemlja
3. Danica Handler, Petrovo Selo

Povijest izgradnje martinačke crkve

Dana 11. studenoga 1852. godine na blagdan biskupa svetoga Martina, kanonik pečuške katedrale Pál Gottliebovich posvetio je martinačku crkvu. Nakon turskog osvajanja 1727. godine prvu crkvu sela dao je sagraditi vesprimski biskup, kraljev kancelar i vaškasentmartonski opat Ádám Acsády. O ovoj crkvi jedva znamo nešto. Zadnji je spomen o njoj zapisnik iz 1846. godine koji se danas čuva u župnome stanu i sadrži popis unutrašnje opreme. Tada je već crkva bila u jako lošem stanju, uništila su je stalna prokišnjavanja. Umjesto tornja imala je drveni zvonik. Neizdrživo stanje trajalo je do 1847. godine kada je poslijepodne 3. srpnja naselje (tada se službeno zvalo Drávaszentmárton) osobno posjetio ostrogonski nadbiskup, pečuški biskup te kardinal János Szcitovszky iz Nagykéra, kako bi odredio mjesto nove crkve. Po natpastirovoj naredbi radovi počeli 15. srpnja 1847. godine. Brod stare crkve posvema su srušili, a hram su sazidali kako bi mogli na starome glavnom oltaru održati svete mise dok traje gradnja. Nove temelje počeli su kopati 2. kolovoza. U izdansku vodu izbilu u temelju, postavili su hrastove grede, na njih su poprijeko stavili debele hrastove daske, zatim na to su podigli temelj zida od kamena i cigle. Nedaleko od sjeveroistočnog ugla crkve

(sada je tamo kolni ulaz župnog ureda) u znaku svoje ljubavi prema crkvi, Martinčani su posadili lipu na mjesto krsnoga zdenca stare crkve. Ispod praga glavnog ulaza, usred zida u boci pune lanenog ulja smjestili su spomen-spis o izgradnji crkve. Poslije, 1852. godine, kada se završava gradnja, također su na dno limenoga križa tornja stavili spomen-spis te križ smjestili u zid glavnog oltara, ispod gornjih redova cigala. Župniku Farkasu Tomposu možemo zahvaliti bilješke o samoj gradnji crkve i da se gradnja crkve ostvarila. Župnik je radio u selu tek godinu dana, a ipak je pokazao veliku skrb prema radovima oko crkve. On je bio taj duhovni pastir koji je upravljao i nadzirao radove pet godina te je u teškim situacijama iz svojeg prihoda izdvojio za gradnju, a takvih situacija bilo je podosta. Naselja je tada imalo 1007 stanovnika, od njih 119 djece školske dobi, 13 vojnika, 12 kmetova s pola sesije (zemljišta), četiri kmeta s četvrtinom sesije, a ostali su bili beskućni želiri i nadničari.

Gradnju crkve otežavalo je i ratno stanje koje je nastalo nakon Mađarske revolucije 1848. – 1849. godine, te financijska nesigurnost vezana uz to. Unatoč svemu, od 2. kolovoza do 4. listopada 1847., od proljeća 1848. do kraja studenoga, jeseni 1850., u ožujku 1851. i 1852. od korizme do 4. rujna martinački puk, žene i muškarci, mladi i stari sami su gradili crkvu do završetka gradnje.

Nadalje 15. veljače i 8. kolovoza 1852. godine vjernici su sami odlučili kako će organizirati prikupljanje određeno u jednakom omjeru koje se odnosi na svakoga. To prikupljanje bilo je potrebno jer zbog teških političkih i gospodarskih okolnosti presahnule su vanjske pomoći, ali zato velikodušnost vanjskih pomagača nije manjkalo. Kanonik Pál Gottliebovich dao je najveći prilog pomoću čega je krenula gradnja, a on je, prije 160 godina, posvetio i crkvu. Posveta crkve odvijala se vrlo svečano s pomoću drugih svećenika. Osim kanonika Gottliebovicha i župnika Tomposa nazočni su bili ovi župnici: sigetski Ignác Hölbling, bogdašinski Mihály Halász, vajslovski Ignác Csaplár, valpovački Josip Štefanović, iz csökölyski András Gruber, gradinski Josip Kovačević, lukoviški Ivan Štrba, prijašnji župnik Drávaszentmártona Pál Lichtenstein i kapelan Antun Miškatović iz Sopja. Tadašnji je župnik zapisao i to tko su svi nakon svete mise zajedno slavili i sjedili kod svečanoga stola: 35 uglednika i 30 njih iz puka. Mogli bismo nabrojiti mnogo podataka i događanja jer je župnik Farkas Tompos na 178 stranica pet godina pisao povijest gradnje crkve. Ali danas uzmimo u obzir najveću milost koja je dana sve manjem broju zajednica: mi, zahvalni potomci martinačkih graditelja crkve, s vjerom i radošću možemo se moliti u pradavnoj crkvi na svome materinskom jeziku.

Augustin Darnai
(prevela: Jadranka Gergić)

DARANJ – Tradicionalno daranjsko kolinje, petu godinu zaredom priređuje se 12. veljače u organizaciji Seoske i Hrvatske samouprave te brojnih daranjskih civilnih udruga. Zadnjih godina preraslo je ono u priredbu koja okuplja mnoštvo zainteresiranih iz južnoga Zadunavlja. Njegova je značajka i veći broj hrvatskih družina iz Podravine koje se ističu i svojim umijećem oko kolinjskih radnja i ozračjem u svojim šatorima.

BARČA – Predsjednik Višenamjenske udruge barčanske male regije Tamás Reisz, načelnik sela Potonje, kaže kako je cilj male regije u nastupajućem unijskom ciklusu jačanje politike zapošljavanja i razvoj gospodarstva. Prošlo je vrijeme gradnje dječjih igrališta, i organiziranja tek dana sela, dolazi vrijeme jačanja gospodarstva. U udругu male regije vraća se i grad Barča sredinom ove godine, koji je istupio iz udruge prije dvije godine. Glede proračuna Reisz veli kako je udruge održavatelj dviju velikih ustanova: Drávamenti Óvodák (Podravski vrtići) i Drávamenti Alapszolgálatási Központ (Podravsko središte temeljnih usluga). Trenutno imaju dva veća natječaja koja su u tijeku, od kojih jedan završava ovih dana, a tiče se razvoja u Csokonyavisonti, Daranju, Išvandinu i Lukovišću, a drugi razvoj vrtića provodi se u Išvandinu. Radi se o natječajima vrijednih 600 milijuna forinti, čiji se završetak očekuje u proljeće 2015. godine.

Mala stranica

Razglednica iz Hrvatske

Krasno

Na sjevernoj strani Velebita smjestilo se najveće planinsko naselje u Hrvatskoj, Krasno. Od Senja s morske strane udaljeno je tridesetak, a od Otočca s kopnene strane dvadesetak kilometara. U Krasnom se nalaze prekrasne male skijaške staze, duge 1,6 km. Osim skijaanja uživati se može u sanjkanju i planinarenju. Skijašima, a i onima koji vole snježnu prirodu vrlo pogodno mjesto, naime samo nekoliko kilometara je udaljen Nacionalni park Sjeverni Velebit.

15. siječnja - Dan međunarodnog priznanja Republike Hrvatske

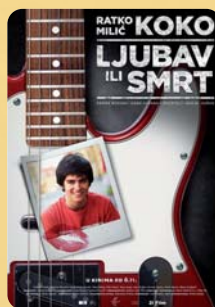
Hrvatska je 15. siječnja 1992. postala međunarodno priznatom zemljom. Prvi ju je priznao Island, članica NATO-saveza, 19. prosinca 1991., zatim Vatikan 13. siječnja 1992., San Marino 14. siječnja, a 15. siječnja uslijedilo je međunarodno priznanje tadašnjih 12 članica Europske zajednice predvođenih Njemačkom. Istog i sljedećih dana Hrvatsku su priznavale države sa svih kontinenata. Hrvatska je primljena u Ujedinjene narode 22. svibnja 1992., a do 31. prosinca 1995. Hrvatsku su priznale 124 države. Priznanje je Hrvatska dočekala u vrijeme Domovinskog rata, a na svoje je međunarodno priznate granice izašla tek šest godina kasnije, nakon oslobodilačkih akcija Hrvatske vojske Bljeska i Oluje te mirne reintegracije istočne Slavonije i Podunavlja.

Film o ljubavnim zgoda Kušanova junaka

Nakon filmova *Koko i duhovi* i *Zagonetni dječak* o dječaku detektivu Koku, film „Ljubav ili smrt“ zabilježio je rekordnu gledanost u Hrvatskoj. Sva tri filma o Koku nastala su prema predlošku omiljenih romana za djecu i mladež Ivana Kušana. Najnoviji film u nizu uvodi temu prvih ljubavi u Kokove detektivske i nogometne pustolovine.

Režiju i scenarij potpisuje Daniel Kušan,

a većina glumaca poznata je iz prijašnjih filmova – Antonio Parač ponovno je u ulozi Koka, a Kristian Bonačić glumi njegova najboljeg prijatelja Zlatka.

Književni kutak

Nikola Pavić

FTIČEK

Na vehi sedi ftiček jedan sam
i ne zna kam
je l' sim il tam.

Kre njeg je zima sela
i megla mokra, bela
se v život mu zaplela,
pak išče njegvo srce
kaj drobnio je kak cvetje
i čaka protuletje.

A mali ftiček sedi, sedi sam
i ne zna kam
i ne zna kam,
je l' sim il tam
je l' sim il tam,
al zna da nekam štel bi otud dalko:
da ne bu sam
di ne bu sam
da ne bu sam.

„Veseli zbor“ dobitnik priznanja

Koncem prošle godine u Zalskoj županiji priređen je Narodnosni dan. Odbor za narodnosti Skupštine Zalske županije još 2002. godine potaknuo je da se u županiji organizira Narodnosni dan radi okupljanja hrvatske, njemačke i romske narodnosti koje su i utemeljile svoje narodnosne samouprave u županiji. Narodnosni dan, već trinaesti, održan je 20. prosinca u Kaniži, na kojem se iz godine u godinu dodjeljuju i priznanja osobama, odnosno narodnosnim društvima za doprinos u uzdizanju narodnosti u županiji. Na prijedlog Hrvatske samouprave Zalske županije, od strane hrvatske zajednice priznanje je uručeno sepetničkom Pjevačkom zboru „Veseli zbor“.

„Veseli zbor“

Narečeni Zbor utemeljen je prije osam godina na poticaj tamošnje Hrvatske samouprave, okuplja dvanaest članica od osnovnoškolaca do umirovljenika, umjetnička voditeljica mu je Laura Tancos, nastavnica glazbene umjetnosti, a organizacijske poslove vodi Rozalija Kuzma Grabant. Članice Zbora djelatne su pri organiziranju hrvatskih priredaba u Sepetniku, a sudionici su mnogih priredaba u regiji. Postavili su na scenu i razne šaljive igrokaze na kajkavskome narječju. Priznanje za uspješan rad na narodnosnom polju uručio je László Vajda, predsjednik Odbora za narodnosti Skupštine Zalske županije. „Veseli zbor“ i na Danu narodnosti, otpjevavši nekoliko hrvatskih pučkih popijevaka, dokazao je svoju odliku.

beta

Šaljivi igrokaz u izvedbi „Veseloga zbora“

Hrvatska samouprava Zalske županije

Nakon osnivačke sjednice članovi Hrvatske samouprave Zalske županije krajem studenoga 2014. zasjedali su u svome sjedištu u Kaniži (Rozgonyijeva ul.) te održali javnu tribinu. Osim jednog zastupnika, koji je opravdano bio nenazočan, nazočili su svi članovi Samouprave. Sjednica se odvijala prema zakazanome dnevnom redu: preinačen je proračun za 2014. g., prihvaćen je sporazum o suradnji sa Skupštinom Zalske županije, Pravilnik o radu i djelovanju, plan rada za 2015. godinu, te u dnevnoj točki ostalih pitanja razgovaralo se o daljnjim zadacima.

Marija Vargović, predsjednica Hrvatske samouprave Zalske županije, nakon pozdravnih riječi ustanovila je kvorum te u okviru zatvorene sjednice izvijestila o predaji imovinskih kartica. Katarina Koncer, članica Financijskog odbora, izvijestila je članove o financijskome stanju, na računu je nešto više od 640 tisuća forinta. Nakon pregleda financijskoga stanja donesena je odluka o honorarima. Na prijedlog djelatnika županijskog ureda, do kraja 2014. godine ostaje po dosadašnjoj praksi, honorar za predsjednicu samouprave mjesečno je bruto 20 tisuća forinta, a zastupnicima godišnje bruto 40 tisuća forinta. U 2015. godini ponovno će se raspravljati o honoraru. Zastupnici su prihvatili izmijenjeni Pravilnik o djelovanju i radu, usklađeni s novim zakonskim propisima te sporazum o suradnji sa Skupštinom Zalske županije. Predsjednica i dopredsjednica izvijestile su zastupnike o zadnjoj sjednici Mješovitog odbora Međimurske županije s pomurskim Hrvatima na kojoj je zatražena pomoć glede nastavnice hrvatskoga jezika u pomurskim školama, odnosno voditelja tamburaša. Županijska je samouprava odlučila: ako Međimurska županija osigura nastavnika, ona će snositi troškove putovanja. Među ostalom razgovaralo se i o tome da će Županijska narodnosna samouprava predložiti da u Konceptiju razvoja područja županije umetnu i sadržaje vezane za narodnosti koje žive u županiji.

beta

LETINJA – Na starome graničnom prijelazu Letinja – Goričan 31. prosinca 2014. letinjski gradonačelnik Kristijan Farkaš i predstavnici zbratimljenoga grada Preloga, odnosno Goričana, te policija tradicionalno su nazdravili šampanjcem u znaku odličnih prekograničnih veza. Gosp. Farkaš istaknuo je da je stari most na graničnom prijelazu oduvijek značio vezu između naroda s obje strane granice i nada se da će se te veze dalje razvijati na kulturnom, gospodarskom i drugom polju. Predstavnici policija s obje strane suglasili su se u tome da je odlična suradnja između mađarskih i hrvatskih kolega koji nakon ulaska Hrvatske u Europsku uniju rade na zajedničkom graničnom prijelazu u Goričanu, osim toga su i u obrani od poplava vrlo dobro surađivali.

KERESTUR – Osnovna škola «Nikola Zrinski» i Društvo Zrinskih kadeta, po ustaljenom običaju, 17. siječnja organiziraju utrku u trčanju, s početkom u 10 sati. Prijavljeni mogu se natjecati na više udaljenosti: u polumaratonu, u četvrtmaratonu, u osmini (5,275 km) i šesnaestini maratona (2,6375 km). Rezultati utrke nagradit će se u raznim kategorijama, posebno žene i muškarci. Prijaviti se može i na licu mjesta između 9 i 9.40 sati kod starta ili prethodno na obrascu koji mogu naći na školskoj web-stranici. Pristojba za odrasle je tisuću forinti. Proglašenje rezultata utrke predviđa se u 12.30 sati.

Salančani u Zagrebu

Članovi salantske Hrvatske samouprave u predblagdansko vrijeme, u došašću, bili su na izletu u glavnome gradu Hrvatske. Troškove izleta dobili smo na javnom natječaju za prijavu programa i projekata udruga i ustanova hrvatske nacionalne manjine za 2014. godinu od Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Cilj nam je bio sakupiti mlade i ljude mlađeg naraštaja iz sela i provesti jedan lijep i zajednički dan u Zagrebu. Očekujemo od toga dana da još bolje zbliži i aktivizira naše Salančane.

U Zagreb smo, nas pedesetero, krenuli u ranim satima. Ondje nas, prema dogovoru, dočekaao student Filozofskog Fakulteta Vjekoslav Blažetin, kome zahvaljujemo na pomoći. On nas je vodio i usput pokazao neke znamenitosti grada. Nakon zajedničkoga slikanja i posjeta Katedrali svatko je imao slobodno vrijeme. Tada su neki pribivali na misi ili prošetali sajmom, koji je doslovno na svakom koraku na mnogim trgovima i ulicama, kupovali nešto za domaće ili popili šalicu kave u nekom kafiću. U predvečernjim satima smo umorni i s lijepim uspomena krenuli kući.

Brigita Sandor Štivić

Premda se zamisao susreta začela već lani, ostvarenje je uslijedilo tek ove godine, druge nedjelje došašća. U prostorijama Hrvatske škole Miroslava Krležu okupilo se desetero Santovaca koji već više godina žive ovdje u Pečuhu. Iako se još očekivalo nekoliko njih, koji zbog spriječenosti nisu mogli doći, susret je protekao u veselom, opuštenom ozračju, uz razne šaljive dogovštine, priče iz Santova. Uz kolače i piće vrijeme je brzo proteklo, te je svatko s osmijehom na licu otišao svojoj kući, u nadi da ćemo se dogodine opet vidjeti, možda u većem broju.

(Vesna Velin)

ERČIN – Božić kod erčinskih Hrvata okupio je ovu malu zajednicu. Župnik Péter Kallós posvetio je blagdanski božićni stol na kojem su bili jabuka, češnjak, Lucino svjetlo (pšenica). Svečani program priredili su Zbor Jorgovan i Plesna skupina Zorica. Mjesna Hrvatska samouprava skupljala je milodare za objavu slike *Isus na maslinovu brdu*, koju je 1950. godine naslikala erčinska umjetnica Ana Bošnjak.

Anita Golić Marčinko

SALANTA – Kulturno-umjetničko društvo Marica organizira II. salantsko kolinje, 17. siječnja 2015. godine, u salantskom domu kulture. Bal do jutarnjih sati, svira Podravka.

MOHAČ – Redovite probe KUD-a Zora počele su 5. siječnja. Tjedni raspored: ponedjeljak za djecu (vrtićare) od 16.30, za početnike utorkom od 17.30, za napredne od 19.00, četvrtkom plesačnica od 17.30, petkom za djecu (školarce) od 17.00, za početnike od 18.00, za napredne od 19.30. KUD Zora na svoje probe srdačno očekuje sve zainteresirane. Obavijest na telefonu 30/333-0075 kod voditelja Stipana Darašca.

BUDIMPEŠTA – Na poziv novoizabranog načelnika XV. okruga László Hajdúa (do 2010. godine bio na toj dužnosti) u srijedu, 21. siječnja 2015., u posjet narečenom okrugu dolazi izaslanstvo Donjega Kraljevca, na čelu s načelnikom Miljenkom Horvatom. Na sastanku, u prostorijama Samouprave, nazočit će predstavnici kulturnog i športskog života toga okruga i Donjega Kraljevca, te ne u posljednjem redu Stjepan Kuzma, predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga.

U organizaciji Roditeljske zajednice Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu 24. siječnja, s početkom u 19 sati priređuje se

**HRVATSKI BAL
Svira ORKESTAR JUICE**

Ulaznice po cijeni od 1500 forinti mogu se kupiti u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu (Ulica Sziget 97). Čeka Vas bogata tombola i bife u školskom restoranu.

Pozivnica

HRVATSKA SAMOUPRAVA GRADA BAJE

Upućuje Vam srdačan poziv
na tradicionalno

Veliko prelo

koje će se održati 24. siječnja 2015. godine
s početkom u 19 sati u prostorijama hotela „Duna“.

Gosti su nam Zvonko Bogdan i
TS „Hajo“ iz Subotice.

U kulturnom programu sudjeluju
ženski pjevački zbor „Korijeni“
i članovi KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“.
Bal svira orkestar „Čabar“ iz Baje.

RADUJEMO SE VAŠEM DOLASKU!

Iz života harkanjskih Hrvata

Javna tribina

Hrvatska samouprava grada Harkanja 11. prosinca održala je godišnju javnu tribinu. Nazočne, koji su se okupili u lijepome broju, u restoranu „Lidia“, u vlasništvu jednoga od harkanjskih Hrvata, pozdravila je predsjednica Samouprave Žuža Gregeš. Izvijestila je nazočne o cjelogodišnjem radu, troškovima potporama i natječajima. Samouprava je oduvijek smatrala svojom zadaćom očuvanje hrvatskog jezika, kulture i običaja te održavanje misnih slavlja na hrvatskom jeziku. Zastupnici jednim od glavnim zadataka Samouprave smatraju pridobiti sve one Hrvate koji su se na popisu pučanstva izjasnili pripadnikom hrvatske zajednice, pridobiti ih za sudjelovanje na priredbama i na druženjima. Potom je dopredsjednica Samouprave Đurđa Geošić Radošnai zahvalila na višegodišnjem radu bivšem zastupniku Imri Hidegu i svim Hrvatima koji su preko cijele godine pomagali rad Samouprave.

Živi betlehem

U organizaciji Hrvatske samouprave, 23. prosinca u crkvenom parku od 14 sati priređen je tradicionalni Živi betlehem. Djeca su s oduševljenjem gledala životinje u štalici. S početkom u 17.30 počeo je doček Božića kod jaslca. U programu je sudjelovao Mješoviti pjevački zbor, pjevački zbor Njemačke samouprave te mađarski zbor Harka. Došao je lijep broj gledatelja, što je dokaz kako vrijedi organizirati takve priredbe. Nakon nastupa druženje se nastavilo u domu kulture.

Sveta misa na hrvatskom jeziku u harkanjskoj rimokatoličkoj crkvi

Božićna misa i krštenje vina

U subotu, 27. prosinca, u 17 sati u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi održana je hrvatska božićna sveta misa i krštenje vina. Misu je predvodio dekan Ladislav Ronta, a pjevao je mjesni Mješoviti pjevački zbor. Zahvaljujemo svim vjernicima koji su s nama zajedno slavili Božić!

Đurđa Geošić Radošnai

ŠELJIN – Tamošnja Hrvatska samouprava organizira tradicionalni Hrvatski bal, na koji svakoga srdačno poziva. Bal će se prirediti 7. veljače 2015. godine u školskoj blagovaonici, s početkom u 18 sati. Program: u 19 sati: kulturni program, u 20 sati: večera. Bal do zore. Svira sastav «Podravka». Ulaznica: 4000 Ft po osobi. Mogu se naručiti i kupiti kod: Roberta Ronte, Đurđe Pavleković Bozo, Henriete Gažić ili Šandora Matrica.